

از بدخشان تا زرنک؛

گفتگوهای درباره میراث فرهنگی در افغانستان

۱۲ مهرماه تا ۱۷ آبان ماه ۱۴۰۰

From Badakhshan to Zarang;

Talks about Afghanistan's Cultural Heritage

4th October- 8th November 2021

از بدخشان تا زرنگ؛

گفتگوهایی درباره میراث فرهنگی در افغانستان

شرایط بحرانی انسانی و سیاسی حاضر در افغانستان از ماه مرداد ۱۴۰۰، تجربه های تلخ و سرنوشت ناگواری که دو دهه پیش بر میراث فرهنگی این سرزمین گذشت را به یاد می آورد. این تجربه تنها محدود به تخریب بوداهای بامیان و صدها محوطه و بنای دیگر با غارت اشیاء و اموال موزه ای نبود. آسیب بنیادی تر تحقیر و به هیچ شمردن میراث تمدنی و بی توجهی به نگهداری از آثار تاریخی و رواج قاچاق اموال فرهنگی بود. حوادث تلخی که اینک بار دیگر شدت گرفته و ما را در بیم و هراس قرار داده است.

افغانستان که کمابیش با خراسان تاریخی انطباق دارد و محل بسیاری از روایتها در شاهنامه حکیم فردوسی است، محل حکومتهای بزرگ و مهمی چون کوشانیان بوده و دارای میراث و تاریخی بسیار غنی و درازآهنگ است. به گواه تحقیقات باستان شناسان و پژوهشگران طی دو سده اخیر، طیف مختلفی از آثار فرهنگی از دوران پیش از تاریخ تا روزگار معاصر در این منطقه شناسایی و گزارش شده است. برخی از مهم ترین نصوص فرهنگی و تمدنی افغانستان عبارت از حوزه فرهنگ زرتشتی، بودایی و اسلامی است. همچنین در دوره هایی پای فرهنگ و تمدن هلنی هم به این سرزمین باز شده بود. از این رو، شناخت فرهنگ و تمدنی این سرزمین به شناخت بهتر فرهنگ و تمدن بشری کمک خواهد کرد.

مراکز فرهنگی و دانشگاهی در پی شوک آنچه که در روزها و ماه های اخیر بر سر افغانستان آمده هنوز مجالی برای واکنش مناسب نیافته است. در این شرایط، گروه باستان شناسی مؤسسه آموزش عالی معماری و هنر پارس (ایران)، آرکواریات و دانشگاه لیون ۲ (فرانسه)، و «جامعه باستان شناسی ایران»، در ادامه نشست های پیشین خود و به منظور توجه دادن به اهمیت فرهنگی و تمدنی این سرزمین، اقدام به برگزاری مجموعه سمینارهای آنلاین با عنوان «از بدخشان تا زرنگ: گفتگوهایی درباره میراث فرهنگی در افغانستان» کرده است.

این گفتگوها با همراهی و حضور باستان شناسان، متخصصان و صاحب نظران در حوزه میراث فرهنگی افغانستان برگزار خواهد شد. متخصصان تجربه ها و یافته های ارزشمندشان به ویژه در ۲۰ سال اخیر را با علاقمندان در این زمینه به اشتراک خواهند گذاشت. در روزهایی که مردم افغانستان ایام دشواری را سپری می کنند، فراهم کردن مجالی برای گفتگو درباره میراث فرهنگی و تمدنی این سرزمین کمترین کاری است که می توان انجام داد. فهرست سخنرانی های این دوره در ادامه ارائه شده است.

تاریخ	عنوان سخنرانی	سمت	سخنران	
۱۲ مهر	به روزرسانی در مورد باستان‌شناسی افغانستان، پس از ۲۰ سال کار میدانی چه نتیجه‌ای می‌توان گرفت؟	رئیس هیأت باستان‌شناسی فرانسه در افغانستان، وزارت اروپا و امور خارجه	دکتر فیلیپ مارکی	۱
۱۹ مهر	حفاظت از میراث فرهنگی افغانستان: یک دیدگاه عملی	سازمان مشاوره میراث فرهنگی افغانستان (ACHCO)	جولین لزیلی	۲
۲۶ مهر	بلخ هزارشهر: زندگی شهری در میراسان (خراسان) عهد باستان متأخر	پژوهشگر ارشد، موسسه مطالعات منطقه، دانشگاه لیدن، هلند	دکتر خداداد رضاخانی	۳
۳ آبان	دوام بودیزم در کابل میان سده‌های ۵ الی ۱۱ میلادی، بر اساس تحقیقات و کاوش در ساحات باستانی تپه نارنج و قول توت	سرپرست کاوش معابد بودیست در کابل، پژوهشگر مرکز پژوهش‌های ملی فرانسه (CNRS)	ظفر پیمان	۴
۱۰ آبان	هیرات باستان، جستجوی آثار گذشته‌ای درخشان	موسسه باستان‌شناسی آلمان، و موزه‌های دولتی برلین	دکتر اوته فرانکه دکتر توماس اوربن	۵
۱۷ آبان	تحقیقات و حفريات باستان‌شناسی در ساحه باستانی مس عينک؛ ولايت لوگر ۲۰۱۲-۲۰۲۰	آمر اسبق ديپارتمنت حفريات، رياست باستان‌شناسی، وزارت اطلاعات و فرهنگ، افغانستان	خير محمد خيرزاده	۶